

การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณ
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสมุทรสาคร

**School Administration According to Good Governance Affect
Budgeting Management Under Samut Sakhon Primary
Educational Service Area Office**

อุทัยวรรณ สมบูรณ์พูลเพิ่ม,
ปฐมพรณ์ อินทรางกูร ณ ออยุธยา และ วิเชียร อินทรสมพันธ์

มหาวิทยาลัยธนบุรี

**Uthaiwan Somboonpulperm,
Patomporn Indrangkura na Ayudhya and Wichian Intarasompun**

Thonburi University, Thailand.

Corresponding Author, E-mail : up2miao@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล 2) ระดับการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 340 คน จากประชากร 2,273 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วนของประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .807 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .652 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (R^2_{adj}) เท่ากับ .647 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 3.764 ตัวแปรทั้ง 5 ตัวแปรสามารถพยากรณ์การบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ร้อยละ 64.70

* วันที่รับบทความ : 5 ธันวาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 14 ธันวาคม 2566; วันตอบรับบทความ : 18 ธันวาคม 2566

Received: December 5, 2023; Revised: December 14, 2023; Accepted: December 18, 2023

คำสำคัญ : การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล; การบริหารงบประมาณ; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศรีสะเกษ

Abstract

The objectives of this research is to study 1) the level of school administration according to good governance, 2) the level of budgeting management, and 3) the factors affect budgeting management of Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office. The sample group used in this research consisted of 340 directors and teachers from a population of 2,273 people selected by stratified random sampling according to population proportion. The research tools is a questionnaire. Statistics used in data analysis include percentage, mean, standard deviation and Stepwise multiple regression analysis.

The results of the research found that 1) the level of school administration according to good governance of Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office Overall, the average is at a high level. 2) Level of budgeting management of Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office Overall, the average is at a high level. 3) Motivational factors affecting budgeting management of Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office Statistically significant at the .01 level with a multiple correlation coefficient of .807, the variable with the highest predictive influence. It has statistical significance at the .01 level and can predict the budgeting management factors. Under the Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office, got 64.70 %.

Keywords: Good governance of administration, budgeting management, Samut Sakhon Primary Educational Area Office

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและมาตรา 59 ให้สถานศึกษาของรัฐมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุ ตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินอื่นๆ รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริหารของสถานศึกษา และเก็บค่าธรรมเนียมที่ไม่ขัดนโยบาย วัตถุประสงค์ และภารกิจหลักของสถานศึกษา โดยบรรดารายได้และผลประโยชน์ที่ได้จากการบริจาคผลประโยชน์ต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ถือเป็นรายได้ที่ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554 : 15-22) จะเห็นได้ว่า กระทรวงศึกษาธิการได้ให้อำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารายได้และผลประโยชน์ต่างๆ ของสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคง

คลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ มีอิสระในการตัดสินใจ รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและบริหารการศึกษาของสถานศึกษาได้ ทั้งนี้ การดำเนินงานบริหารสถานศึกษาเป็นการบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการแก่ประชาชน และเป็นสถานศึกษาของรัฐ ต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งโดยทั่วไปเรียกว่า "หลักธรรมาภิบาล" มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาในฐานะที่เป็นนิติบุคคลหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความและหลักการคุ้มค่า โดยบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษา ได้แก่ การดำเนินงานด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคลและบริหารงานทั่วไป

สำหรับประเทศไทยได้นำแนวคิดธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิรูปการเมืองโดยวางรากฐานแนวคิดนี้ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 และรัฐบาลได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 ตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ.2542 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีขึ้นในระบบต่างๆ ของประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน ระเบียบดังกล่าวได้กำหนดหลักการบริหารไว้ 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า ซึ่งหลักการดังกล่าวได้ถูกนำมาเกี่ยวข้องกับการศึกษา คือในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 9 กำหนดให้จัดโครงสร้างระบบและกระบวนการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ และหลักการมีส่วนร่วม ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ซึ่งการบริหารแนวปฏิรูปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา เป็นโอกาสของสถานศึกษาที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างอิสระมากขึ้น ตามความรู้ความสามารถของตนเอง ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบันมีผลต่อการบริหารงานไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชน จำเป็นต้องบริหารงานให้ทันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงเพื่อที่จะนำประเทศชาติให้มีการพัฒนาก้าวหน้าโดยเน้นการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งเสริมการเมืองภาคพลเมืองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนและการตรวจสอบอำนาจรัฐเป็นต้น ปัจจุบันทำให้ประชาชนเริ่มมีความสนใจตื่นตัวเกี่ยวกับธรรมาภิบาลยิ่งขึ้นและเป็นที่ยืนยันว่าหากประเทศไทยมีการนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานในภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชนแล้วจะทำให้ประเทศมีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีและเกิดความเป็นธรรมในสังคมเศรษฐกิจและการเมือง ธรรมาภิบาลจึงเป็นมิติของกระบวนการกระบวนการทัศน์ใหม่ ในการบริหารงานภาครัฐโดยเน้นบทบาทของผู้บริหารงานภาครัฐจัดบริการให้มีคุณภาพสูงตามที่ประชาชนต้องการสนับสุนให้เกิดความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่ละระดับมากขึ้นมีการบริหารงานอย่างโปร่งใสคือการตรวจสอบได้และอธิบายได้ทุกขั้นตอนต้องมีผู้รับผิดชอบ การ

บริหารจัดการที่ดีในภาครัฐ (Good Governance) หรือบางที่เรียกกันว่าธรรมาภิบาลนั้นจะช่วยกระตุ้นอย่างมากต่อการพัฒนาและขยายตัวของจริยธรรม (ไชยวัฒน์ คำชูและคณะ, 2545)

ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่ามีความสำคัญในการบริหารจัดการ เป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคลากรหลักที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา โดยเป็นผู้ดำเนินการอำนวยความสะดวกและประสานการจัดการทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในการนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ดังนั้นภาระหน้าที่อันสำคัญคือ การบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุจุดหมาย ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง บริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส เป็นธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี อันจะส่งผลให้ได้รับความศรัทธา เชื่อถือจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคนในชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีสมรรถภาพหรือศักยภาพทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม ความสามารถในการบริหารจัดการและความรู้ ความเข้าใจแนวทางการบริหารงานและการจัดการศึกษา และต้องบริหารจัดการสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จสมดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ในปัจจุบันพบว่าการบริหารงบประมาณของสถานศึกษามีปัญหาและอุปสรรคอยู่มากเนื่องจากการปฏิบัติงานด้านงบประมาณนั้นจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ระเบียบกำหนดหรืออยู่ในกรอบของกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบหรือกรอบของกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง มีวิสัยทัศน์กล้าตัดสินใจและทันต่อเหตุการณ์จึงจะสามารถบริหารงบประมาณของสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และประสบผลสำเร็จได้อีกทั้งยังต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานงบประมาณของสถานศึกษาเพื่อที่จะสามารถปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดหรืออยู่ในกรอบของกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดีแต่ในปัจจุบันกลับพบว่าสถานศึกษาแทบทุกแห่งยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านงบประมาณการเงินบัญชีพัสดุโดยตรงอยู่จำนวนมาก (ธัญญาลักษณ์ สิงห์แก้ว, 2559) ดังนั้น ในการบริหารงบประมาณในโรงเรียนผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีความเข้าใจในงานอย่างถ่องแท้มีความรอบคอบความละเอียดสามารถจัดสรรงบประมาณได้อย่างลงตัวและที่สำคัญคือการบริหารมีความโปร่งใสยุติธรรมซึ่งสิ่งเหล่านี้จะสอดคล้องกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารเป็นสิ่งที่ควรศึกษาเพื่อนำไปใช้พัฒนาและเรียนรู้การบริหารเพื่อให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาที่พัฒนามนุษย์อย่างแท้จริงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด มีการกระจายอำนาจการบริหารตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ทำให้สถานศึกษาสามารถบริหารตนเองได้อย่างอิสระ แต่ก็ยังเป็นภาระหนักของผู้บริหาร เพราะการ

กระจายอำนาจเป็นการกระจายทั้งภารกิจและความรับผิดชอบ ทั้งในด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคลากร

จากสภาพปัญหา ความจำเป็นและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ทั้งนี้ผู้วิจัยในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้เห็นว่าผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษานั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา และการบริหารงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ระเบียบการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 102 โรงเรียน ซึ่งจำนวนครูทั้งหมด 2,273 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973 : 1088) อ้างอิงใน (ธานินทร์ ศิลปจารุ, 2549 : 47) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 340 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 340 ชุด ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎี ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มี 3 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งและวิทยฐานะ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตอนที่ 3 แบบสอบถามด้านการบริหารงบประมาณ ตามแนวความคิดของ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

โดยผู้วิจัยได้หาคุณภาพของแบบสอบถาม ด้านความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรง (Validity) ความถูกต้องของเนื้อหา (Content) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์มาวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of item Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 ชุด เพื่อมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach Alpha Coefficient) เท่ากับ .960

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

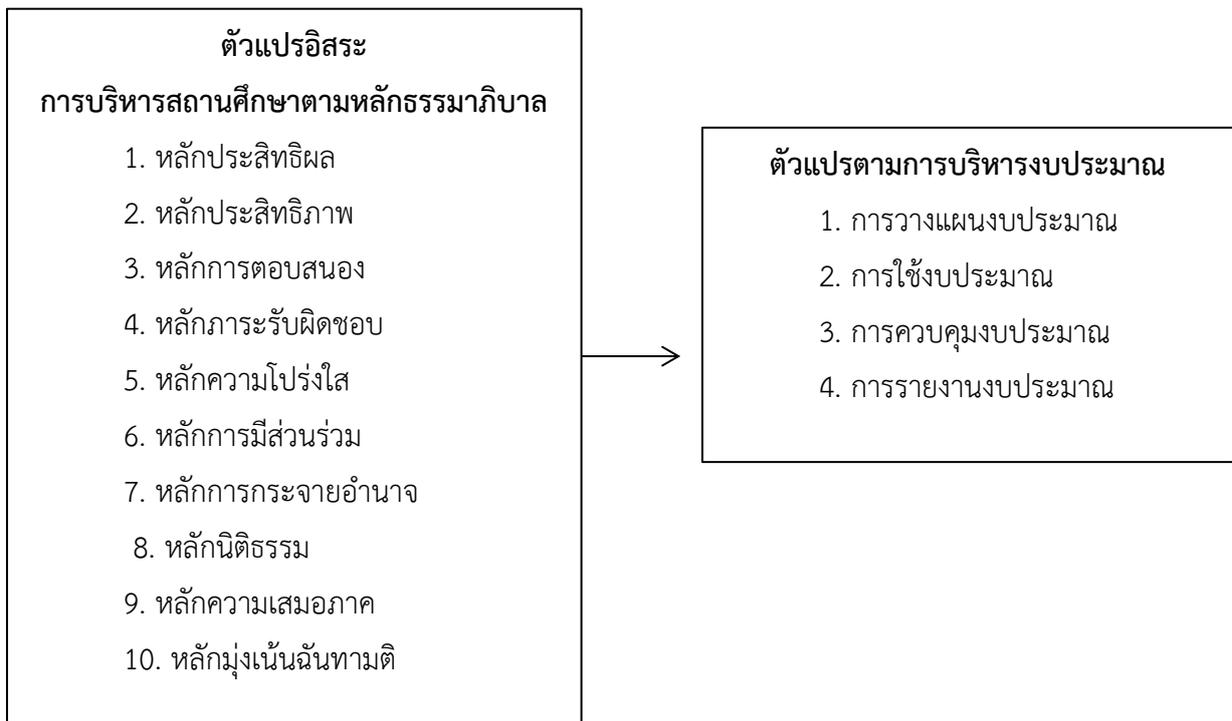
1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) โดยการคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล และการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. การวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษา เรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยยึดแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ดังนี้ 1.หลักประสิทธิผล 2. หลักประสิทธิภาพ 3. หลักการตอบสนอง 4. หลักการระมัดระวัง 5. หลักความโปร่งใส 6. หลักการมีส่วนร่วม 7. หลักการกระจายอำนาจ 8. หลักนิติธรรม 9. หลัก

ความเสมอภาค 10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (คู่มือการจัดการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546)

ส่วนการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 ดังนี้ 1. การวางแผนงบประมาณ 2. การใช้งบประมาณ 3. การควบคุมงบประมาณ 4. การรายงานงบประมาณ ที่มา : กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 ดังภาพ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัย เกี่ยวกับระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (โดยภาพรวม)

(n = 340)

การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านหลักประสิทธิผล	4.42	0.50	มาก	10
2. ด้านหลักประสิทธิภาพ	4.44	0.50	มาก	7
3. ด้านหลักการตอบสนอง	4.50	0.50	มากที่สุด	1
4. ด้านหลักภาวะผิตชอบ	4.46	0.53	มาก	5
5. ด้านหลักความโปร่งใส	4.49	0.52	มาก	4
6. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.44	0.50	มาก	6
7. ด้านหลักการกระจายอำนาจ	4.49	0.52	มาก	3
8. ด้านหลักนิติธรรม	4.50	0.50	มากที่สุด	2
9. ด้านหลักความเสมอภาค	4.42	0.50	มาก	9
10. ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ	4.43	0.50	มาก	8
รวม	4.46	0.51	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.51)

เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักการตอบสนอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.50) รองลงมาได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.50) ส่วนด้านหลักประสิทธิผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.50)

2. ผลการวิจัย เกี่ยวกับระดับการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (โดยภาพรวม)
 (n = 340)

การบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา		\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1.	การวางแผนงบประมาณ	4.49	0.50	มาก	2
2.	การใช้งบประมาณ	4.48	0.50	มาก	3
3.	การควบคุมงบประมาณ	4.46	0.50	มาก	4
4.	การรายงานงบประมาณ	4.50	0.51	มาก	1
รวม		4.49	0.50	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.50)

เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรายงานงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.51) รองลงมาได้แก่ ด้านการวางแผนงบประมาณ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.50) ส่วนด้านการควบคุมงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.50)

3. ผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
 (n = 340)

ตัวแปรทำนาย	b	β	t	p
1. ด้านหลักภาระรับผิดชอบ (X ₄)	1.280	.352	6.544	.000
2. ด้านหลักนิติธรรม (X ₈)	1.056	.210	3.591	.000
3. ด้านหลักประสิทธิภาพ (X ₁)	1.241	.480	4.503	.000
4. ด้านหลักความเสมอภาค (X ₉)	-.522	-.337	-3.240	.000
5. ด้านหลักการมีส่วนร่วม (X ₆)	.423	.177	3.203	.000

6. ค่าคงที่ (Constant)	13.552	-	5.616	.000
$R = .807$, $R^2 = .652$, $R^2_{adj} = .647$, $F_{change} = 10.260$ $df1 = 1$, $df2 = 334$, $Sig. < 0.01$, $SE_{est.} = 3.764$, $a = 13.552$				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดของงานวิจัยด้านหลักภาระรับผิดชอบ (X_4) ด้านหลักนิติธรรม (X_8) ด้านหลักประสิทธิภาพ (X_1) ด้านหลักความเสมอภาค (X_9) ด้านหลักการมีส่วนร่วม (X_6) สามารถร่วมกันทำนายตัวการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ร้อยละ 65.20 ($R^2 = .652$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อปรับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ที่มีค่าเท่ากับ 3.764 ($SE_{est} = 3.764$) พบว่า ปัจจัยทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายตัวการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ถึงร้อยละ 64.70 ($R^2_{adj} = .647$) ส่วนอีกร้อยละ 35.30 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นที่ไม่นำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการทำนายสูงสุด คือ ด้านหลักประสิทธิภาพ ($\beta = .480$) รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักภาระรับผิดชอบ ($\beta = .352$)

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอธิบายตามลำดับของสรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อมีการพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ด้านที่สูงที่สุด คือด้านหลักการตอบสนอง รองลงมาคือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักประสิทธิผล ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ของสังคมใหม่ ในการพยายามสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) โดยภาครัฐมีการบริการการปกครองที่โปร่งใส ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งได้กำหนดให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการต้องถือปฏิบัติและรายงานผลการปฏิบัติต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา จึงทำให้ผู้บริหารจำเป็นต้องยึดหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักในการบริหารจัดการ และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นหลักการบริหารจัดการที่ดี นอกจากนั้นผู้บริหารซึ่งถือว่าเป็นบุคคลหลักที่สำคัญของสถานศึกษาในการที่จะต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีที่จะนำสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของนสริน อับดุลเลาะ (2558) ได้ทำการวิจัยการใช้หลักธรรมาภิ

บาลที่ส่งผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15 โดยรวม และรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือหลักคุณธรรม รองลงมาคือหลัก ความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใสและหลักความคุ้มค่ามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เช่นเดียวกับมะลิพร แดงตะขบ (2558) ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอ เขาฉกรรจ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ หลักความรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส และหลักความคุ้มค่า เป็นอันดับสุดท้ายทั้งนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดปราจีนบุรีต่างตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็น จึงได้พัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของโรงเรียน ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 นอกจากนั้นผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยนิตยา คง เกษม (2562) ได้ทำการวิจัยแนวทางการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่ม เครือข่ายพระบางเจ้าพระยาเมือง 2 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลัก ความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักการมีส่วนร่วมน้อยสุดตามลำดับ เห็นได้ว่าการศึกษาดังกล่าวทำให้ได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลใน แต่ละสถานศึกษา เพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ผลการวิจัย พบว่าการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อมีการพิจารณาในรายละเอียด พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรายงานงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการ วางแผนงบประมาณ และการควบคุมงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษา การบริหารงบประมาณเป็นสิ่งสำคัญต่อกระบวนการจัดการศึกษาในองค์กรเพื่อนำไปใช้พัฒนาในส่วนต่าง ๆ รวมทั้งการจัดกิจกรรมให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยคำนึงถึงหลักการ ใช้ งบประมาณให้ประหยัดที่สุดตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด การบริหารงาน นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพซึ่งรวมถึงบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา ยศเมฆ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร งบประมาณทางการศึกษากับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงบประมาณทางการศึกษาของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้าน การมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงบประมาณทางการศึกษากับ คุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับ ปานกลาง ($r=.67$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 นอกจากนั้นผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ

นันทนา ศรีชัยมูล (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาอยู่ในระดับปานกลาง นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับศิริโชค เจริญราชและคณะ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ทั้ง 7 ด้าน โดยภาพรวมมีปัญหาลูกอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาที่มีเพศ ตำแหน่งในสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิจัย พบว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งได้แก่ ด้านหลักภาระรับผิดชอบ สามารถพยากรณ์ตัวการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาสมุทรสาคร ได้ร้อยละ 65.20 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา มีทักษะในการคลี่คลายปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นและตอบสนองความคาดหวังของบุคลากรทุกกลุ่มในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัสรีน อับดุลเลาะ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ได้ทำการวิจัยการใช้หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15 โดยรวมและรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือหลักคุณธรรม รองลงมาคือหลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใสและหลักความคุ้มค่ามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จากผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์การบริหารงานของสถานศึกษา ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่าและหลักนิติธรรม นอกจากนี้ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีราภา ศิริพัลลภ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาในภาพรวม พบว่า ปัจจุบันการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ ยึดหลักความโปร่งใส/เปิดเผยมากที่สุด ความคาดหวังในการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ให้คะแนนอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สามารถนำผลงานวิจัยที่ได้ทำเป็นคู่มือ เอกสารเผยแพร่ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใช้เป็นแนวทางในการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล

1.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.2.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ควรมีนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.3 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ควรนำหลักการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติงานที่มีความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ส่วนรวม

1.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ควรส่งเสริมให้มีการบริหารงบประมาณ ด้านการควบคุมงบประมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรมีการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนปฏิบัติการและแผนการเบิกจ่ายของสถานศึกษา

1.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักความโปร่งใส หลักการกระจายอำนาจ และหลักมุ่งเน้นฉันทามติ เพราะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

เอกสารอ้างอิง

ชนิษฐา ยศเมฆ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงบประมาณทางการศึกษากับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

จิราภา ศิริพัลลภ. (2559). *การพัฒนาการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชารัฐศาสตรศาสตร. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ไชยวัฒน์ คำชูและคณะ. (2545). *ธรรมาภิบาล = Good governance*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

- ฉัญลักษณ์ สิงห์แก้ว. (2559). *การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- นัสรีน อับดุลเลาะ. (2558). *การใช้หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยทักษิณ.*
- นันทนา ศรีมูลชัย. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.*
- นิตยา คงเกษม. (2562). *แนวทางการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพระบางเจ้าพระยาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- มะลิพร แดงตะขบ. (2558). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอเขาฉกรรจ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.*
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2549). *การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร.*
- ศิริโชค เจริญราช. (2564). *การศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.*
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554) *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.*
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics, An Introductory Analysis. 2ndEd., New York : Harper and Row.*